

Een bijzonder mooi patroon, ook voor ons!

In 1981 werd er in de Amerikaanse staat California een Volkswagen Kever gestolen. Dat is natuurlijk wel heel vervelend, maar was dat nou nieuws? Nou, het was inderdaad groot nieuws! De politie ontkende echt een ware klopjacht op de dief. Via de radio werden de gegevens van de Kever overal verspreid en er werden dringende oproepen aan de dief gedaan om zich zo snel mogelijk te melden. Wat was het geval? De eigenaar van de Volkswagen Kever had thuis last van ratten. Hij was net naar een winkel geweest waar hij crackers had gekocht die vergiftigd waren met rattengif. Die crackers lagen op de stoel naast de bestuurder. De klopjacht van de politie was er dus niet zozeer op gericht om de dief op te pakken en te straffen, maar om de dief te redden. Koste wat het kost wilde de politie voorkomen dat de dief van die crackers zou gaan eten. En stel nou eens even dat jij die dief was geweest, en je hoorde zo'n oproep op de radio: 'Let op: als jij die Kever hebt gestolen en je hoort dit bericht: eet níét van die crackers!' Wat zou dan jouw eerste reactie zijn? Ik denk dat je echt ongelooflijk blij zou zijn dat je die oproep had gehoord.

En vervolgens zou je jezelf denk ik door de grond geschaamd hebben. Want je zou je hebben gerealiseerd: 'Die eigenaar, die is naar de politie gestapt om mij te redden! En de politie, die heeft ook álles in het werk gesteld om mij te laten overleven.' Dus eerst blijdschap en dankbaarheid, en daarna: schaamte en berouw. In feite is dat precies wat we hier zien gebeuren, in Nehemia 8, 9 en 10. Het zijn drie hoofdstukken die samen een éénheid vormen. Nehemia is een Joodse topambtenaar, in dienst van de koning van Perzië. Hij heeft van de koning zélf toestemming gekregen om met een grote groep Joden terug te gaan naar Jeruzalem, vanuit de ballingschap in Babylonië, dat inmiddels is overgenomen door de Perzen. Terug in Jeruzalem heeft Nehemia gedaan wat de koning hem had opgedragen: hij heeft de leiding genomen bij de wederopbouw van de muren van Jeruzalem. Die muren lagen al tientallen jaren in puin. De tempel was herbouwd, maar de muren niet. Jeruzalem was en gemakkelijke prooi voor elke voorbijkomende vijand. Het is een gigantisch project, maar het lukt! Ondanks felle tegenstand wordt de muur herbouwd, nota bene in maar 52 dagen!

1. Lofprijzing

En als dat gelukt is, breekt kort daarop de maand Tisri aan. In onze kalender valt die maand Tisri in september-oktober. Tisri is volgens de Joodse religieuze kalender de zevende maand. Maar voor het burgerlijk jaar is Tisri de éérste maand. Dus 1 Tisri is het Joodse Nieuwjaar, Rosj Hasjana. Dat wordt vandaag de dag nog steeds op die datum gevierd. Gisteravond hebben we gelezen hoe de priester Ezra en een aantal andere priesters en Levieten op die 1e Tisri de tora voorlezen aan het volk, de eerste vijf bijbelboeken, met daarin de wetten van God voor Israël. Urenlang staan de mensen te luisteren. En dan beginnen ze hard te huilen, want ze beseffen: 'Deze wet waren we helemaal vergeten! We hebben ons er heel vaak niet aan gehouden!' Maar als Ezra en Nehemia de mensen zien huilen, dan zeggen ze: 'Ho, stop! Het is vandaag Nieuwjaar, door God Zelf is deze dag uitgeroepen tot een heilige dag! Jullie mogen nu niet huilen! Nee, ga naar huis, maak lekker eten en drinken klaar, deel uit aan mensen die minder hebben en ga vol blijdschap feestvieren voor God! Want de vreugde in de HERE, die is voor jullie een toevluchtsoord!' Nu dus geen rouw, geen verdriet, geen tranen van berouw, maar tranen van vreugde. Denk even aan de dief in die Volkswagen Kever. Hij heeft het ontdekt: 'De eigenaar van deze auto heeft mijn geluk op het oog, niet mijn ongeluk.' Wat een verwondering moet dat gegeven hebben, wat een dankbaarheid en blijdschap! Zo heeft ook het Joodse volk het ontdekt: 'Onze God heeft Zijn wet gegeven, niet om ons te straffen, maar om ons te redden! Als we de weg met Hem gaan, is dat de weg naar het leven!' En daarom zijn ze inderdaad feest gaan vieren, daarom zijn ze heerlijk gaan eten en daarom hebben ze cadeautjes uitgedeeld. En ze krijgen er geen genoeg van. Want we hebben het gelezen: de volgende dag komen ze bij Ezra, de schriftgeleerde, die ook priester is, en

samen met hem gaan ze verder met hun bijbelonderzoek. En dan lezen ze met elkaar de regels van God voor het Looftuttenfeest. Vervolgens sturen ze boodschappers op pad, om overal de Israëlieten op te roepen om zich klaar te maken voor dat Looftuttenfeest. Het feest begint op de 15^e Tisri. Er is dus niet zo heel veel tijd. Maar de boodschap slaat aan, en massaal maakt het volk hutten van takken en bladeren. Het Looftuttenfeest is een herinnering aan de veertig jaar dat het volk Israël door de woestijn trok, onder leiding van Mozes, vanuit de slavernij in Egypte naar het Beloofde Land. Veertig jaar woonde het volk in tenten. En door dat Looftuttenfeest zegt God als het ware: 'Denk maar even terug aan die tijd dat jullie in tenten woonden. Nu heb je stenen huizen,

nu heb je allerlei voorzieningen, allerlei luxe, maar tóén beseften jullie hoe afhankelijk jullie van Mij zijn. Dat zou je nu kunnen vergeten, met al die luxe, maar je bent nog steeds even afhankelijk.'

Vandaar dat Looftuttenfeest. Het is ook het feest waarop het volk Israël bidt om regen, want het is begin van het regenseizoen. En ook daarin zie je hoe

afhankelijk je bent als mens: zonder regen komt er geen oogst, zonder oogst is er geen voedsel, en zonder voedsel kun je niet leven. Je zou dus dat feest kunnen vieren met een soort angst in je hart: 'O, als dat allemaal maar goed gaat... We zijn zo afhankelijk...' Maar in Deuteronomium 16 staat dat het volk dit feest met blijdschap moet vieren. Waarom? Omdat ze niet afhankelijk zijn van een naargeestige, grillige god... Nee, ze zijn afhankelijk van de HERE, de God van het verbond! Van wie zou je óóit méér afhankelijk willen zijn dan van Hem?! Hij is zó goed! Hij is zó liefdevol en zo machtig! In Deuteronomium 16 vers 14 en 15 lezen we: 'Verblijd u op uw feest, u, uw zoon en uw dochter, uw slaaf en uw slavin, en de Leviet, de vreemdeling, de wees en de weduwe die binnen uw poorten zijn. Zeven dagen moet u het feest vieren voor de HERE, uw God, op de plaats die de HERE zal uitkiezen. Want de HERE, uw God, zal u zegenen in heel uw opbrengst en in al het werk van uw handen; daarom moet u werkelijk blij zijn.'

En geldt dat ook niet voor ons? Hoe zit je hier, op 1 januari? Kijk, je kunt héél terecht zeggen dat we in een angstige tijd leven. Mark Rutte heeft het pas nog benadrukt in een toespraak: onderschat niet het gevaar vanuit het Kremlin. En de regering roept ons op om te zorgen voor een noodpakket. Je kunt je zorgen maken. Natuurlijk, dat kan. Maar is dat wat de Bijbel van ons vraagt, dat we met lood in de schoenen een nieuw jaar in gaan? Nee, beslist niet! Wij weten toch met Wie we dit jaar mogen ingaan? Wij weten toch Wie onze Gids is? Wij weten toch Wie alle macht heeft in hemel en op aarde? Betekent dat dan, dat ons niets kan overkomen? Natuurlijk kan dat wel! Maar we mogen heel bewust vandaag onze afhankelijkheid uitspreken van de hemelse Vader, die ons in Christus Zijn oneindige liefde heeft laten zien. Zoals Israël met vreugde het Looftuttenfeest viert, zo mogen wij met vreugde de Nieuwjaardag vieren. We mogen onze afhankelijkheid vieren, onze afhankelijkheid van de Enige die door en door betrouwbaar is, die de Liefde Zélf is, de God die ál ons vertrouwen méér dan waard is! We het straks gaan zingen, de belijdenis van onze afhankelijkheid. Het is een vrolijke afhankelijkheid, een rustige afhankelijkheid, want we kennen onze God als meest liefdevolle Vader die er is: *Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heren hand; moedig sla ik dus de ogen naar het onbekende land. Leer mij volgen zonder vragen; Vader, wat Gij doet is goed! Leer mij slechts het heden dragen met een rustig kalme moed!*

De leiders van het volk komen op de tweede dag van de maand Tisri naar Ezra toe en met hem overleggen ze over het Looftuttenfeest. Dat wordt dan gevierd vanaf 15 Tisri, een week lang, tot de 22^e. En wat staat erbij, in Nehemia 8: 18? 'De hele gemeente van hen die uit de gevangenschap waren teruggekeerd, maakte loofhutten en woonde in die loofhutten, want zó hadden de Israëlieten niet meer gedaan vanaf de dagen van Jozua, de zoon van Nun, tot op deze dag. Er was zeer grote blijdschap.' Het is dus een enorm feest!

2. Schuldbelijdenis

Maar weet je wat wel eigenaardig is? Tussen de viering van het Joods Nieuwjaar op 1 Tisri en het Loofhuttenfeest vanaf 15 Tisri tot 22 Tisri zit nog de Grote Verzoendag, Jom Kippoer, op 10 Tisri. Je kunt dat nalezen in Leviticus 23: 27. Jom Kippoer is een dag van inkeer, van schuldbelijdenis, van berouw. 'Hoe zit dat?' denk je dan. Zijn ze die dag vergeten? Dat zal toch niet? Ik denk niet dat ze die dag zijn vergeten. Maar de wet was wel helemaal weggezakt in het collectieve geheugen. Alles moest weer opgefrist worden. En het lijkt erop dat de leiders van het volk, Ezra en Nehemia hebben gedacht: 'Die vreugde in God, die moet eerst de volle ruimte krijgen. Op Nieuwjaarsdag, Rosj Hasjana, en daarna op het Loofhuttenfeest. En als we dát hebben gevierd, dán komen we samen om schuld te belijden. En dat gaan we doen met hart en ziel, met het hele volk.' En zo gebeurt het ook. In Nehemia 9: 1 lezen we dat het volk op 24 Tisri opnieuw samenkomt. Dat is twee dagen na het einde van het Loofhuttenfeest. En dan wordt er verteld, in vers 3, dat het volk een vierde deel van de dag luistert naar de wet van God die wordt voorgelezen, dat is drie uur lang. En vervolgens wordt ook een vierde deel van de dag, dus ook drie uur, besteed aan schuldbelijdenis. Het volk buigt zich diep voorover op de grond en het toont berouw, en schuldbesef. En dan volgt er een heel lang gebed. En gebed waarin het volk zijn hele eigen geschiedenis langsloopt en het toegeeft: 'Tóén hebben we gezondigd, en toen, en toen... Vergeef ons toch, HERE, vergeef ons toch!' Dit gebed lijkt erg op dat van Daniël in Daniël 9, ook zo'n lang gebed waarin Daniël schuld belijdt, niet alleen voor zijn eigen zonden, maar óók voor die van zijn hele voorgeslacht. En nu staan we op de drempel van een nieuw jaar, 2026. En de vraag is: 'Hoe kunnen we verder? Hoe gaan we dat nieuwe jaar in?' En deze hoofdstukken geven daarvoor een heel belangrijk model: éérst de aanbidding van God, éérst de lofprijzing, de dankbaarheid, het feest vanwege Zijn oneindige liefde. Maar daarna is er die intense nederigheid, dat je je klein maakt voor die grote God en dat je beseft wat er fout zit, in je eigen leven en ook in ons leven met elkaar, als gemeente, als land, als mensheid, en ook in je eigen kring, je familie, hoe jouw eigen kring er ook uitziet. Schuld belijden... als we dat niet doen, kunnen we niet verder. De grote evangelist Dwight Moody, de Billy Graham van de 19^e eeuw, vertelt ergens over een ontmoeting met ene vrouw in Noord-Engeland. Zij vertelde hem wat haar dwars zat. Ze zei: 'Altijd als ik ga bidden, zie ik vijf flessen wijn voor me. Ik weet precies waarom: vroeger als meisje werkte ik in een rijk gezin in de huishouding. Ik heb een keer vijf flessen wijn gestolen. Maar die vijf flessen, die blijven me hinderen. Ik kan er niet goed door bidden.' Moody zei: 'Ga dan terug naar de mevrouw bij wie u in dienst was en betaal haar een schadevergoeding.' 'Dat kan niet', zei de vrouw, 'want ze is al overleden.' 'Heeft ze geen erfgenamen?' vroeg Moody 'Ja, ze heeft een zoon', zei de vrouw. 'Ga dan naar die zoon en betaal hem de schadevergoeding,' zei Moody. 'Dat kan ik ook niet,' zei de vrouw. 'Ik wil wel dat het goed komt tussen God en mij, maar ik heb ook mijn goede naam, en die wil ik niet te grabbel gooien door op te biechten dat ik gestolen heb.' Toen ging ze naar huis, en de volgende dag kwam ze terug. Ze zei: 'Kan ik het geld niet in de collecte doen? Dan geef ik het toch aan God?' 'Nee', zei Moody, 'God wil geen gestolen geld. De enige oplossing is dat u die zoon het geld gaat brengen.' Uiteindelijk was dat wat die vrouw deed. Een paar dagen later nam ze het besluit om te gaan. Het was een lange reis, naar het platteland, maar inderdaad: ze ontmoette die zoon. Ze bood hem vijf pond aan, een heel groot bedrag in die tijd. Hij wilde het absoluut niet hebben, maar ze legde hem uit waarom ze dat toch beslist wilde geven, en toen nam hij het aan. Toen ze terugkwam straalde haar hele gezicht. Er was een diepe vrede neergedaald in haar ziel. Na die tijd vertelde ze overal over Jezus en veel mensen kwamen door haar tot geloof. Schuldbelijdenis is zó ontzettend belangrijk. Soms lijkt het alsof er in het contact tussen God en jou een prop zit. Alsof er een prop zit in een leiding of in een slang, waardoor het water niet door kan stromen. Maar als je schuld belijdt voor God, dan kan het levende water gaan stromen. Zijn Zoon, Jezus Christus, is toch niet voor niets gestorven aan het kruis? Als je gaat beseffen, net als die dief in die Volkswagen Kever, dat Jezus niet gekomen is om je te straffen, maar om je te

redden, wat houdt je dan tegen om naar Hem toe te gaan, en eerlijk alles op te biechten wat er fout zit? Doe het! Aarzel niet!

3. Gedragsverandering

Belijd je schuld! Dat is het tweede wat we hier lezen, in Nehemia 8 en 9. Het eerste is de lofprijzing, het feest voor God. Het tweede is de schuldbelijdenis, heel eerlijk en nederig. En dan gebeurt er nog iets, dat is het derde. Aan het eind van hoofdstuk 9 lezen we dat het volk een overeenkomst sluit met God. Je zou kunnen zeggen: het verbond van God met Zijn volk wordt hier vernieuwd, het wordt als het ware onder het stof vandaan gehaald. En wat houdt dat in, deze afspraak die hier wordt gemaakt? Het volk zegt als het ware tegen de HERE: 'Here God, wij belijden niet alleen onze zonde, maar we beloven U dat we ook anders gaan leven, dat we Uw geboden gaan houden.' En het één kan ook niet zonder het andere. Je kunt niet aan de éne kant je zonden belijden en aan de andere kant gewoon doorgaan met je leven, met dat zondige patroon. Alsof er niets aan de hand is. Schuldbelijdenis vraagt altijd om een gedragsverandering. Denk maar aan dat gesprek tussen Moody en die vrouw in Noord-Engeland. Deze vrouw wilde eerst wel schuld belijden, maar er niet naar handelen. En dat kon niet! Het één kan niet zonder het ander. In Nehemia 10 wordt uitgebreid beschreven hoe dat vernieuwde verbond eruit ziet, en wat Israël allemaal belooft. Het is heel mooi om te merken hoe praktisch het allemaal wordt gemaakt. De sabbat zal worden geheiligd, het eerste van de oogst zal aan God worden gegeven, er zal geld voor de tempel worden geschonken en de tempel zelf zal niet verwaarloosd worden. Noem maar op. Heel reële, praktische dingen. In feite zien we in dit hoofdstuk drie dingen gebeuren: het volk looft God en brengt Hem alle eer, dat is het eerste. Het volk belijdt heel nederig zijn zonde, dat is het tweede. En het volk belooft een gedragsverandering, dat is het derde. Ik vind dat zo'n bijzondere drieslag, ook voor ons, aan het begin van een nieuw jaar. Kijk het is goed om aan het begin van het jaar goede voornemens te hebben. Maar goede voornemens, die zijn soms ook zó weer weg. Hier, in Nehemia 8, 9 en 10 gaat het óók over goede voornemens, over gedragsverandering, een overeenkomst om dingen anders te gaan doen. Maar die gedragsverandering is gebaseerd op die eerste twee stappen: de lof aan God en het belijden van schuld. En zo is die gedragsverandering verankerd in een diepere fundering. Wat ontzettend mooi om zó het nieuwe jaar in te gaan: met allereerst een hart vol dankbaarheid, vol aanbidding voor God. Vervolgens met een nederig gebed op je lippen: 'O Heer, wees mij, zondaar, genadig.' En vervolgens óók met heel concrete stappen die je wilt zetten. Maak het maar zo concreet mogelijk. Waar denk jij aan? Ik sprak iemand die tegen mij zei: 'Jarenlang heb ik fout geleefd, en daardoor verwijderde ik me van de mensen die me zó lief waren. God heeft me geholpen om op het goede spoor te komen. En weet je wat zo mooi is? Ook in die contacten merk ik nu weer toenadering.' Een nieuw begin, een nieuwe start, door een concrete gedragsverandering. Iemand anders apte mij, een jonge man zonder kerkelijke achtergrond. 'Ik ben van plan om in het nieuwe jaar de Bijbel te gaan lezen. Dat doe ik samen met een vriend van mij. Waar zal ik beginnen? En welke vertaling kunnen we het beste gebruiken?' Dat is een heel concreet voornemen! Ik heb het advies gegeven om te beginnen met Lukas, in een toegankelijke vertaling, de 'Bijbel in Gewone Taal', bijvoorbeeld, of 'Het Boek'. Kijk, dit zijn zulke mooie voornemens! Heel concrete gedragsveranderingen. Vandaag begint het nieuwe jaar. Neem dit mee! Verandering is mogelijk, werkelijke verandering, van binnenuit! En misschien ben je al veranderd en is het de uitdaging van dit jaar om het vást te houden, zoals het staat in Openbaring 3: 11: 'Houd vast wat u hebt, opdat niemand uw kroon zal wegnemen.' Wees zuinig op die kroon en houd vast wat je hebt! Maar wat er ook op je afkomt: begin altijd met de lofprijzing, met de aanbidding van God. En vergeet nooit om eerlijk te zijn voor Hem, en eerlijk te belijden wat er fout zit. Hij is genadig! Jezus is gekomen, Hij is gestorven, ook voor jou! En Hij is opgestaan! Zo mag ook jij opstaan in een nieuw leven, en in een nieuw gedrag! Het jaar ligt voor je open. Je mag op weg gaan, in afhankelijkheid en vertrouwen. Want Jezus Christus is je Gids. En door Zijn Geest wil God in je wonen. Je bent nooit alleen! Amen.